

ENERGETIKA V EU

▮ **energetická politika Evropské unie**

SETIS SPUŠTĚN

DEKLARACE PODPORUJÍCÍ STANDARDIZACI INFRASTRUKTURY PRO ELEKTROMOBILY

▮ **energetika v Evropě a ve světě**

ROZHODNUTÍ BELGICKÉ VLÁDY ODLOŽIT ODKLON OD JÁDRA

▮ **evropské zajímavosti a zprávy**

DALŠÍ POSTUP V RATIFIKACI LISABONSKÉ SMLOUVY

SLOVENSKO VYMĚNILO KOMISAŘE

▮ **o čem se mluví**

NAVÝŠENÍ FINANČNÍCH ZDROJŮ DO NÍZKOEMISNÍCH TECHNOLOGIÍ O 50 MLD. EUR

měsíční bulletin Skupiny ČEZ

10/2009

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

další měsíc je opět za námi a jako obvykle byl bohatý na energetické události, byť hlavním tématem měsíce září bylo především irské referendum o Lisabonské smlouvě a následný vývoj v tomto ohledu. V našem měsíčníku se však Lisabonské smlouvě věnujeme jen okrajově a soustředíme se především na vývoj v evropských právních předpisech v oblasti energetiky, evropské energetické police či v národních politikách jednotlivých členských států v oblasti energetiky a především využívání energie z jádra. Nesmím ale zapomenout i na oblast životního prostředí, vědy a výzkumu, přípravy na prosincovou konferenci v Kodani či prohlášení evrop-

ské energetické asociace Eurelectric týkající se elektromobilů. V uplynulém měsíci byla velmi aktivní i Evropská komise, pokud jde o její roli „strážce“ dodržování komunitárního práva. Komise uložila několik vysokých pokut v oblasti práva hospodářské soutěže a schválila i některé transakce na energetickém trhu. Věnujeme se i výstavbě nových zdrojů napříč Evropskou unií, ale i novinkám na poli světové energetiky, jakož i energetickým konferencím v příštím období. Doufám, že tato směs článků bude pro Vás i tentokrát zajímavým čtením.

Zuzana Krejčířiková

OBSAH

energetická politika Evropské unie

SETIS SPUŠTĚN | POZICE EU VE VYJEDNÁVÁNÍ O BUDOUCÍ GLOBÁLNÍ SMLouvĚ O ZMĚNĚ KLIMATU | PNEUMATIKY POD DROBNOHLEDEM | DEKLARACE PODPORUJÍCÍ STANDARDIZACI INFRASTRUKTURY PRO ELEKTROMOBILY

energetika v Evropě a ve světě

ROZHODNUTÍ BELGICKÉ VLÁDY ODLOŽIT ODKLON OD JÁDRA | FRANCOUZSKÁ EDF PRODÁVÁ SVOU BRITSKOU DISTRIBUČNÍ DIVIZI | RUSKO POSILUJE SVOJI POZICI NA TRHU S ROPOU | NA KONFERENCI OSN BYLA PREZENTOVÁNA NOVÁ ZPRÁVA O SVĚTOVÉ ENERGETICE | NOVÝ PROJEKT ENERGETICKY SOBĚSTAČNÉHO MĚSTA

faq

PŘÍPRAVA KODAŇSKÉ KONFERENCE O KLIMATU – JAKÉ JSOU ŠANCE NA DOSAŽENÍ POKROKU?

právní předpisy Evropské unie, rozhodnutí, judikatura a jiné dokumenty institucí EU

EU CHCE POSÍLIT SYSTÉM ZABEZPEČENÍ DODÁVEK PLYNU | EIB PŮJČÍ CENTROBANCE A IRSKU NA EKOLOGICKÉ PROJEKTY | RADA PŘIJALA ECODESIGN | KOMISE ROZDALA POKUTY VÝROBCŮM TRANSFORMÁTORŮ | EVROPSKÁ KOMISE ZKOUMÁ ZÁVAZKY SPOLEČNOSTI SVENSKA KRAFTNÄT

evropské zajímavosti a zprávy

DALŠÍ POSTUP V RATIFIKACI LISABONSKÉ SMLOUVY | CHORVATSKO BLÍŽE ČLENSTVÍ V EU | SLOVENSKO VYMĚNIL KOMISAŘE | KOMISE SÁZÍ V ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI NA IT

kalendář událostí v oblasti energetiky

o čem se mluví

NAVÝŠENÍ FINANČNÍCH ZDROJŮ DO NÍZKOEMISNÍCH TECHNOLOGIÍ O 50 MLD. EUR

ČEZ, a.s. Evropská agenda, Duhová 2/1444, Praha, 140 53 | eu@cez.cz

Zuzana Krejčířiková | manažerka pro evropskou agendu | +420 211 042 509 | zuzana.krejcirikova@cez.cz
 Dana Dvořáková | +420 211 042 510 | dana.dvorakova01@cez.cz
 Lucie Horová | +420 211 042 704 | lucie.horova@cez.cz
 Veronika Stejskalová | +420 211 042 445 | veronika.stejskalova@cez.cz
 Václav Lebeda | +420 211 042 580 | vaclav.lebeda@cez.cz

SETIS SPUŠTĚN

V říjnu byly zprovozněny webové stránky Informačního systému Evropského strategického plánu pro energetické technologie (SETIS).

Web obsahuje informace k SET plánu a především k jednotlivým prioritním technologiím rozvíjeným a podporovaným touto iniciativou. Hlavním posláním tohoto rozhraní je shromažďovat, analyzovat a šířit informace o těchto technologiích, a přinášet tak transparentní data, jejichž objektivitu a neutralitu garantuje Společné výzkumné centrum Evropské komise. Centrum spolupracuje jak s technologickými platformami, tak se zástupci průmyslu, jednotlivými členskými státy, výzkumnými či mezinárodními institucemi. Stránky

by měly neustále mapovat stav vývoje jednotlivých nízkoemisních technologií a veřejné i soukromé výdaje plynoucí do vědy a výzkumu v oblasti prioritních technologií. SETIS dále vyvinul „Kalkulačku energetických nákladů“, která vypočítává nákladové výhledy jednotlivých technologií a ukazuje hlavní faktory, které přispívají k nákladům na výrobu elektřiny.

Více na: [↗](#)

POZICE EU VE VYJEDNÁVÁNÍ O BUDOUCÍ GLOBÁLNÍ SMLOUVĚ O ZMĚNĚ KLIMATU

Mezinárodní konference smluvních stran Rámcové úmluvy o změně klimatu a Kjótského protokolu, která se bude konat v Kodani ve dnech 7.–18. prosince 2009, se blíží.

Předchází jí řada přípravných mezinárodních jednání s cílem připravit text budoucí smlouvy tak, aby dostatečně refletoval vážnost situace v oblasti změny klimatu a zaručoval závazné cíle rozvinutých zemí a odpovídající závazky zemí rozvíjejících se. I přes opakované potvrzení vůdčí role EU v boji proti

změně klimatu (mimo jiné přijetím ambiciózního balíčku legislativních opatření vedoucích ke snížení emisí skleníkových plynů o 20 % do roku 2020), a přes pozitivní postoj řady dalších zemí, se emisní cíle rozvinutých zemí do roku 2020 pohybují pouze v rozmezí 9–16,5 % pod úrovní roku 1990, zatímco rozvíjející se ekonomiky, jejichž podíl na celkových emisích enormně narůstá, se dosud k závazným kvantitativním cílům nepřihlásily. K udržení zvyšování teploty pod kritickou hranicí 2 °C je přitom nezbytné snížit emise nejméně o 50 % do roku 2050. Veškerá přípravná jednání jsou vedena ve dvou paralelních režimech, resp. jednání smluvních stran Úmluvy (192 zemí), která neobsahuje závazné cíle snižování emisí a vyjednávání stran Protokolu (189 zemí), kde je hlavním předmětem debaty podoba závazků rozvinutých zemí po roce 2012, přičemž je třeba uvést, že jednání se neúčastní například Spojené státy, které nejsou smluvní stranou Protokolu. Tato dvoukolejnost samozřejmě do značné míry komplikuje přípravu kodaňského summitu a pro jeho úspěch je žádoucí, aby byla co nejdříve odstraněna. Pozice EU je

založena na představě jednoho závazného dokumentu, vycházejícího a navazujícího na Kjótský protokol. Budoucí dohoda přitom musí být vládami jednotlivých zemí ratifikována včas tak, aby mohla vstoupit v platnost nejpozději k 1. lednu 2013, kdy vyprší platnost Kjótského protokolu. Více viz: [↗](#) a podrobněji na: [↗](#)

PNEUMATIKY POD DROBNOHLEDEM

Za tři roky budeme už možná k pneumatikám přistupovat podobně jako při výběru domácího spotřebiče.

Průmyslový výbor Evropského parlamentu dosáhl politické shody nad systémem označování pneumatik, které má mít pozitivní dopad na životní prostředí. Z nového označení by se totiž spotřebitel měl dozvědět, jak pneumatika ovlivňuje spotřebu paliva při jízdě, vlastnosti při jízdě na mokré vozovce či parametry hlučnosti. Pro srozumitelnost bylo zvoleno jednoduché označení od zeleného nejúspěšnějšího „A-čka“ až po červené nejhorší „G-čko“. Prodeji pneumatik budou mít povinnost

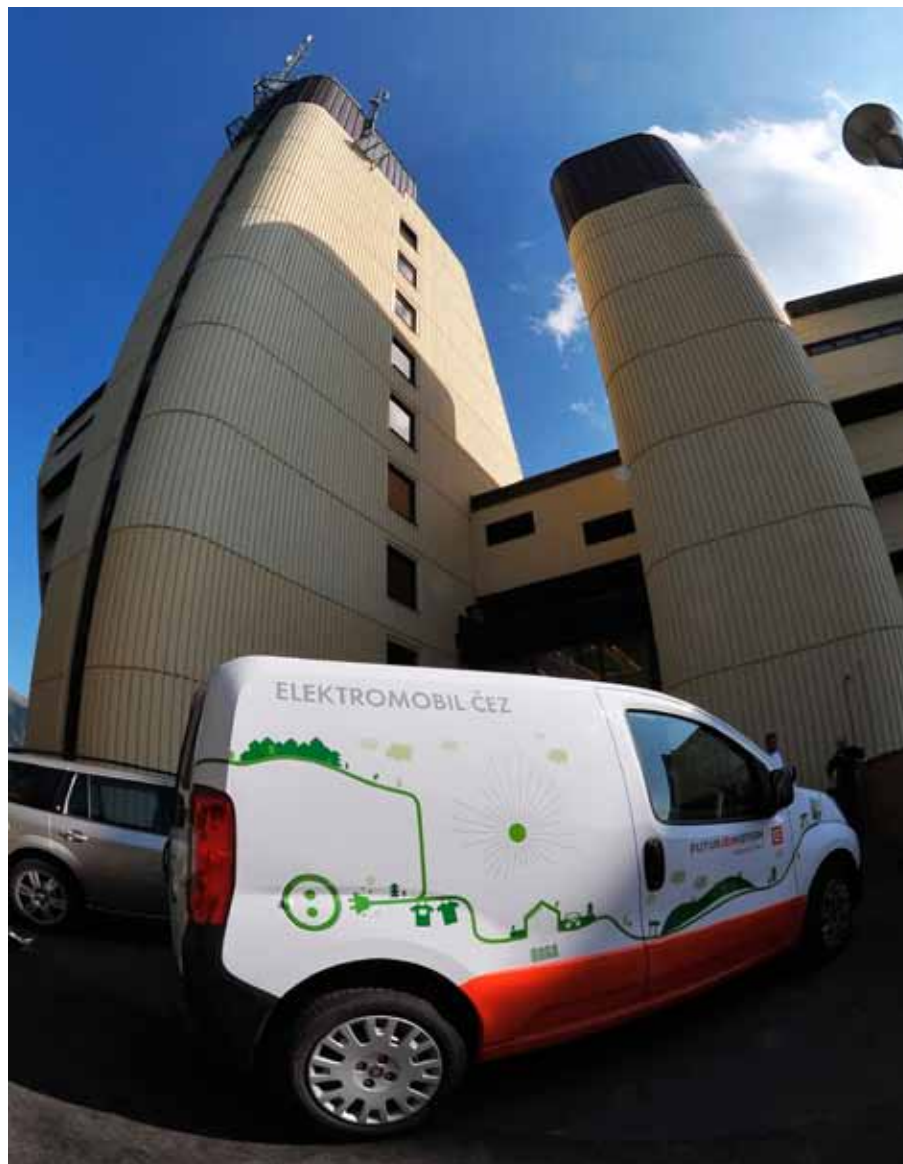
informovat spotřebitele o těchto parametrech už od 1. listopadu 2012. Výjimky se budou vztahovat na pneumatiky závodní a profesionální off-roady. Aby se každý spotřebitel mohl sám přesvědčit o výhodnosti nákupu efektivnějších pneumatik, plánuje Evropský parlament na svých stránkách zpřístupnit kalkulačku úspor pohonných hmot spolu s detailním vysvětlením jednotlivých parametrů a stupňů značení. Tento text ještě musí schválit Rada a plénum Evropského parlamentu.

Více na: [↗](#)

DEKLARACE PODPORUJÍCÍ STANDARDIZACI INFRASTRUK- TURY PRO ELEKTROMOBILY

Jedním z aspektů březnové deklarace zástupců evropských energetických společností (podrobněji viz: [↗](#)) je i výzva k podpoře investic do infrastruktury pro rozvoj elektrických automobilů (elektrické automobily, včetně hybridních tzv. plug-in automobilů).

Sektor dopravy je jedním z významných zdrojů emisí skleníkových

plynů. Jeho podíl navíc v posledních letech rapidně narůstá. Doprava, využívající elektřinu vyrobenou z nízkoeemisních zdrojů, může tedy významně přispět k celkovému snížení emisí skleníkových plynů a zároveň posílit diversifikaci palivového mixu a energetickou bezpečnost.

K zajištění přístupu elektromobilů na trh je třeba posílení infrastruktury, resp. její harmonizace napříč Evropou. Zástupci energetických společností, členové asociace Eurelectric, proto vydali deklaraci na podporu standardizace infrastruktury pro elektromobily. Cílem deklarace, která bude oficiálně předána zástupci Evropské komise, místopředsedovi Evropské komise a komisaři pro dopravu, Antoniu Tajanimu dne 27. října 2009, je získat politickou podporu Evropské komise pro nastavení odpovídajících pobídek pro odstranění komerčních překážek zavedení elektromobilů a pro podporu výzkumu a vývoje pro zlepšení technologií v této oblasti.

Předání deklarace komisaři Tajanimu bude doplněno prezentací elektromobilů a dobíjecích stanic některých společností.

Blíže viz: [↗](#)

ROZHODNUTÍ BELGICKÉ VLÁDY ODLOŽIT ODKLON OD JÁDRA

Belgická vláda rozhodla o prodloužení provozu tří jaderných reaktorů v elektrárnách Doel a Tihange o dalších deset let (2015–2025).

Rozhodnutí musí být ještě odhlasováno většinou ve federálním parlamentu Belgie. Rozhodnutí o prodloužení provozu tří reaktorů, oznámené v rámci belgického balíčku státního rozpočtu na období 2010–2011, vyplývá z doporučení, zveřejněných energetickou skupinou odborníků

jmenovaných vládou za účelem určení optimálního energetického mixu (GEMIX). Na základě doporučení zprávy GEMIX belgická vláda uznala nezastupitelnou roli jaderné energie ve složení energetického mixu. Belgická vláda rovněž zdůraznila roli jaderné energie, pokud jde o zaměstnanost, jakož i nutnost udržet si potřebné technické odborné znalosti v této oblasti pro případnou další výstavbu v budoucnu. V reakci na tento významný posun belgické jaderné politiky generální ředitel FORATOM (evropské jaderné sdružení) Santiago San Antonio řekl: „Rozhodnutí ponechat tři reaktory v elektrárnách Doel a Tihange v provozu na dalších deset let je v souladu se stále rostoucím počtem názorů po celé Evropě – že jaderná energie pomáhá zabezpečit dodávky energie, bojuje proti klimatickým změnám a vytváří cenově dostupnou elektrickou energii. Některé země se skutečně již rozhodly pro zvýšení kapacity či provozního výkonu, zatímco ostatní země ambiciózně zahájily výstavbu nových projektů nebo se do jádra pustily vůbec poprvé. Jaderná energie hraje současně klíčovou roli v politice EU zajistit si energetickou

soběstačnost, konkurenceschopnost a plnit cíle nízkouhlíkové ekonomiky.“

Více viz: [↗](#)

FRANCOUZSKÁ EDF PRODÁVÁ SVOU BRITSKOU DISTRIBUČNÍ DIVIZI

Francouzská energetická společnost Électricité de France (EDF), která je největším světovým producentem jaderné energie, se chystá prodat svou distribuční divizi EDF Energy v Británii.

Tímto krokem chce redukovat svou velkou zadluženost, která již podle dostupných údajů dosáhla 37 miliard eur. Společnost se snaží obrovský dluh snížit do konce roku 2010 o 5 miliard. Prodejem britské sítě by EDF mohla získat až 4 miliardy eur. Mezi potenciální kupce distribuční sítě patří podle světových agentur ADIA, státní investiční fond Spojených arabských emirátů, tři kanadské penzijní fondy a skupina patřící Li Ka-shingovi, nejbohatšímu muži Asie. Podle dalších informací má zájem i britská energetická společnost Scottish & Southern Energy. I přes plánovaný prodej chce přitom

společnost postavit v Británii čtyři jaderné reaktory nové generace, podobné, jaké již staví v Normandii a Číně. Přitom jenom v samotné Francii spravuje EDF 58 reaktorů.

Bližší viz: [↗](#)

RUSKO POSILUJE SVOJI POZICI NA TRHU S ROPOU

Podle posledních údajů ruského ministerstva energetiky překročila těžba ropy v Rusku hranici deseti miliónů barelů denně.

Velký podíl na tomto objemu má i zprovoznění nového velkého naleziště v arktické části Ruska. Těžba ropy stoupla v září o 0,4 procenta na 10,01 milionu barelů denně ze srpnových 9,97 milionu barelů denně a opět tak zaznamenala rekord. Produkce zemního plynu se meziměsíčně

ně zvýšila dokonce o 8,6 procenta na 1,52 miliardy krychlových metrů denně. Tím Rusko zvýšilo svůj podíl na světovém trhu s ropou na úkor kartelu OPEC. Rusko je v současné době druhým největším exportérem ropy na světě hned po Saudské Arábii. Zvýšením těžby se Rusko snaží posílit své příjmy z vývozu a mj. tím napomoci žádoucí stabilizaci rublu.

Blíže viz: [↗](#)

NA KONFERENCI OSN BYLA PREZENTOVÁNA NOVÁ ZPRÁVA O SVĚTOVÉ ENERGETICE

Mezinárodní energetická agentura vydala v úterý 6. října 2009 každoroční výhledovou zprávu o světové energetice.

IEA tuto zprávu představila na konferenci OSN o klimatických změnách v Bangkoku. Ve zprávě uvádí, že kvůli hospodářské recesi by množství skleníkových plynů mohlo klesnout o 3 %, čímž by došlo k největšímu snížení skleníkových plynů za posledních 40 let. Podle agentury je nutné ve snižování emisí dále pokračovat, aby nebyly překročeny limitní hodnoty, které by pro klima

„znamenal katastrofu“. Podle IEA by vrchol v používání fosilních paliv měl být před rokem 2020, přičemž by v tomto roce emise z energetiky neměly překročit o více než 6 % hodnoty z roku 2007. Požadovaného snížení emisí by mělo být dosaženo zejména prostřednictvím opatření na zvýšení energetické účinnosti. Výrazně by měl přispět také přechod z fosilních paliv k čistější energii. Podle IEA bude k dosažení „energetické revoluce“ potřeba v energetickém sektoru vynaložit 10,5 bilionu dolarů mezi lety 2010–2030. To by představovalo okolo 0,5 % světového HDP v roce 2020, resp. 1,1 % v roce 2030. Největší úsilí přitom podle IEA bude muset být vynaloženo v nečlenských zemích OECD, kde bude potřeba investovat dalších 197 miliard dolarů do čisté energie, energetické účinnosti průmyslu, nízkoenergetických budov a do nové generace hybridních a elektrických dopravních prostředků. Vyspělé země budou muset být ochotny je v tomto finančně podpořit. Zpráva ale ujišťuje, že tyto náklady budou vykompenzovány úsporami z energetické soběstačnosti a zvýšenou kvalitou ovzduší.

Více ke zprávě viz: [↗](#)

NOVÝ PROJEKT ENERGETICKY SOBĚSTAČNÉHO MĚSTA

Ve Spojených arabských emirátech se bude budovat nové, energeticky soběstačné město.

Město Masdar bude ze 100 % závislé na obnovitelných zdrojích energie, nevyprodukuje žádný odpad a bude uhlíkově neutrální, což znamená, že vypustí více oxidu uhličitého, než absorbuje. Tato myšlenka je velmi zajímavá pro Evropskou unii, která se snaží své emise postupně snižovat. Podle odborníků by se většina technologií, které budou použity v Masdaru, mohla aplikovat i v evropských městech. Města jsou v tomto ohledu zodpovědná za více než dvě třetiny emisí vypuštěných do

ovzduší. Podle klimatických cílů by unie chtěla do roku 2020 snížit emise o 20 %. V Evropské unii se zatím některá města rozhodla pracovat na energetických úsporách sama. Největší pokroky v tomto směru udělala například Varšava, která zapracovala na kvalitnějším zpracování odpadů a úsporách ve veřejné dopravě. Ve španělském městě Motril zase vyměnili veřejné osvětlení a tím se jim podařilo dosáhnout až 45% úspory energie. Jak uvedl podle serveru EurActiv Steve Fludder, viceprezident General Electric, „většina technologií plánovaných pro Masdar je použitelná i pro evropská města“, s jediným rozdílem: města sama by se na ně musela předělávat.

Více viz: [↗](#)

PŘÍPRAVA KODAŇSKÉ KONFERENCE O KLIMATU – JAKÉ JSOU ŠANCE NA DOSAŽENÍ POKROKU?

S blížícím se termínem konání konference OSN o klimatu, která se uskuteční ve dnech 7.–18. prosince v Kodani, se množí dohady o tom, zda vůbec a za jakých podmínek bude možné dosáhnout předpokládaných cílů. Přinášíme zde několik informací a postřehů, poukazujících na proměnlivá očekávání hlavních účastníků konference.

Jak vidí stav příprav Evropská komise?

Již při zakončení čtvrtého kola mezinárodních rozhovorů, které skončilo v druhém říjnovém týdnu v thajském Bangkoku, prohlásil předseda EK J. M. Barroso, že světová jednání v Kodani musí dostat nějaký nový impuls, aby bylo možné očekávat podstatnější změny, resp. pokrok v řešení cílů politiky boje s klimatickými změnami. Cíle EU jsou přitom značně ambiciózní – od loňského roku platí společný závazek EU snížit emise o 20 % bezpodmínečně, a kromě toho státy EU přislíbily, že v případě obdobného závazku USA a příslibu dvou největších znečišťovatelů mimo státy OECD – Číny a Indie – snížit emise o 15 až 30 %, samy svůj závazek navýší na hladinu redukce až o 30 %.

Jak jsou politické závazky EU reálné a akceptují je všechny státy?

Zda je EU schopna se k 30% snížení emisí skutečně zavázat, se nejspíše ukáže až na summitu (Evropská rada, resp. jednání premiérů a hlav států EU), který se bude konat na konci října. Např. server EurActiv citoval diplomata „z významného státu EU“, který uvedl, že zejména některé velké země jako Francie, Německo nebo Itálie, jsou k závazku 30% snížení spíše opatrné (podpory se mu naopak dostává od Velké Británie a skandinávských států). Je ovšem zřejmé, že bude hodně záležet na pravděpodobnosti, že i jiné státy světa svoje závazky jasně vysloví, a to na úrovni, která by EU „přinutila“ politické přísliby rovněž naplnit – jinými slovy, řada činitelů v členských státech EU varuje před tím, aby se vyšší hladiny redukce emisí slibovaly, aniž by bylo zřejmé, že ostatní regiony světa učiní pro boj s klimatickými změnami maximum.

Od kterých oblastí světa vyžaduje EU nejzřetelnější spojení v Kodani a kdo budou další klíčoví hráči? Bezpochyby to budou Spojené státy. Psali jsme již v minulých číslech bulletinu, že nová administrativa v USA navázala na rostoucí pozornost vůči klimatu ze závěru Bushova prezidentství. Američané ovšem hodlají ve své legislativě učinit referenčním obdobím jiný rok, než činí EU, a sice 2005 (v EU se snížení vztahuje k hodnotám z roku 1990), a úsilí na snížení emisí hodlají soustředit až do období 2020–30, a nikoli do roku 2020 jako v EU. (Nejen) z tohoto důvodu sílí v Evropě hlasy, aby se termín pro splnění závazků i v EU prodloužil k roku 2030 a tak se poskytl průmyslu větší čas na přizpůsobení se politickým požadavkům. Státy třetího světa ale naopak tlačí vyspělejší země, aby svoje emise snížily ještě rychleji, než se nyní

zavazují, přičemž argumentují, že právě vyspělé země jsou historicky odpovědné za největší masu znečištění. Číňané pak kritizují USA za jejich údajný názor, že odpovědnost za snižování emisí by měla zůstat na úrovni národních států, nikoli vůči závazkům na úrovni mezinárodního společenství. Zkrátka a dobře, často se zdá, že jednotlivé regiony se budou snažit spíše svalit vinu za případný krach jednání na jiné, než aby přispěly s vlastními závazky v očekávané míře.

Co se tedy ještě do Kodaňské konference má odehrát a jaké výsledky lze očekávat?

Bylo by jistě příliš spekulativní nyní odhadovat, jak bude vypadat konkrétní „protokol z Kodaně“, až si jej budeme moci v předvánočním čase prohlédnout. Podle optimističtějších činitelů EU, jako jsou např.

zástupci švédského předsednictví či dánský premiér Rasmussen, lze od konference očekávat nemalý pokrok. Na úrovni EU se k tomuto tématu nejprve sejde dne 21. 10. Rada (ministrů pro životní prostředí) EU a poté na konci října Evropská rada (summit nejvyšších představitelů). Na globální úrovni pak v listopadu proběhne v Barceloně další kolo jednání v rámci tzv. International Climate Meeting (přípravná jednání před Kodaňskou konferencí, obdobná těm, která koncem září a v říjnu proběhla v Bangkoku).

Institucionální prostředí tedy ještě určité možnosti přiblížit se dohodě nabízí. Ale lze očekávat onen impuls, který požaduje J. M. Barroso, když i zmíněný optimistický dánský premiér uznává, že se zatím postupuje velice pomalu? Odpověď naznačí až zmíněná jednání, ale jedno se zdá být jisté – pokud i ostatní regiony světa nebudou ochotny svoje závazky vyslovit jednoznačněji, bude i pro EU velkým problémem svoji dosavadní velmi aktivní roli nejen uskutečnit, ale i politicky obhájit.

EU CHCE POSÍLIT SYSTÉM ZABEZPEČENÍ DODÁVEK PLYNU

Plynová krize, která postihla Evropu v lednu tohoto roku, odhalila mnohé nedostatky v bezpečnosti zásobování EU zemním plynem, zejména v případech havarijních energetických situací.

Evropská komise přišla proto již během léta s návrhem nového nařízení pro zvládání kritických situací v oblasti plynu, kterým se nyní začíná zabývat Evropský parlament. Členské státy, hlavní společnosti obchodující s plynem a provozovatelé sítí by měli přijmout v dostatečném předstihu taková opatření, která by zabránila nebo alespoň zmírnila další případné přerušování dodávek plynu do EU. V případě krize by pak členské státy měly mezi sebou úzce spolupracovat, vyhodnocovat případná rizika a vyměňovat si informace o průběhu dodávek. Cílem návrhu nařízení je také zvýšit pobídky pro investice do propojení plynových sítí mezi členskými státy, včetně zařízení umožňujících měnit směr přepravy plynu – propojení jsou přitom nezbytná i pro dobré fungování vnitřního trhu s plynem. S infrastrukturou je spojen

také další z návrhů Komise: podobně jako u ropy by měly členské státy do dubna 2014 zajistit na svém území výstavbu zásobníků na zemní plyn, které by pokryly šedesátidenní národní spotřebu odpovídající nejchladnější zimě za posledních dvacet let. Propojení jsou o to důležitější, že EU by měla do roku 2020 přes 80 % plynu dovážet.

Více: [↗](#)

EIB PŮJČÍ CENTROBANCA A IRSKU NA EKOLOGICKÉ PROJEKTY

Evropská investiční banka (EIB) podepsala 17. září dohodu o půjčce italské bance Centrobanc, která bude určena na financování jak projektů malého a středního rozsahu (25 a 50 milionů eur), tak i na projekty rozsáhlejší (více než 50 milionů).

Z půjčky hodlá Centrobanca financovat projekty zaměřené na zvýšení energetické účinnosti a projekty související s výrobou elektrické energie z obnovitelných zdrojů. Půjčka od EIB podle schváleného plánu pokryje přes 50 % nákladů spojených s plánovanými investicemi, zbytek

zaplatí italská společnost ze svého. V některých případech bude z evropských peněz zapláceno až 75 %, a to v případě, že daný projekt uspoří více než 20 % spotřeby energie. Centrobanca se zavázala k předložení jednotlivých návrhů, které pak bude EIB posuzovat a rozhodovat o jejich schválení či neschválení. Půjčka byla sjednána na 20 let u fotovoltaických elektráren a 15 let u ostatních projektů. 28. září podepsala EIB rovněž smlouvu o půjčce v celkové výši 500 milionů eur na energetické projekty v Irsku. 300 milionů bude využito na elektrické propojení Irsko a Walesu a 200 milionů na podporu irských větrných elektráren, což je vůbec první půjčka EIB na podporu obnovitelných zdrojů v Irsku v historii. Blíže viz: [↗](#) a také: [↗](#)

RADA PŘIJALA ECODESIGN

Rada EU schválila dne 24. září přepracovanou směrnici o tzv. eco-designu, kterou již v prvním čtení podpořil Evropský parlament.

Tato směrnice rozšiřuje stávající směrnici 2005/32/ES na téměř všechny výrobky mající souvislost se spotřebou energie. Od jejího přijetí si Evropská komise slibuje ušetření většího množství energie a přírodních zdrojů, snížení závislosti na přírodních zdrojích, zvýšení energetické bezpečnosti a přiblížení se k naplnění cílů Evropské unie při snižování emisí skleníkových plynů. Nová pravidla mají mít příznivý dopad i na ekonomiku, protože se očekává snížení nákladů firem a konečných zákazníků. Původní směrnice se dotýkala pouze některých elektrospotřebičů, jako byly pračky, mrazničky nebo vysoušeče vlasů. V budoucnu tak bude „ecodesign“ pokrývat například i okna, izolační materiály, sprchové růžice nebo vodovodní kohoutky. Návrh počítá s tím, že pokud bude výrobek využívat výhod volného po-

hybu zboží po Evropské unii, bude muset splňovat kritéria, která budou průběžně doplňována po schválení směrnice. Schválený předpis rovněž nutí výrobce, aby po celou dobu životního cyklu svého výrobku postupovali šetrně k životnímu prostředí.

Více viz: [┐](#)

KOMISE ROZDALA POKUTY VÝROBCŮM TRANSFORMÁTORŮ

Evropská komise 7. října oznámila, že potrestala sedm společností pokutou v celkové výši 67 644 000 eur za uzavření kartelových dohod podle článku 81 Smlouvy.

Postiženými společnostmi nejsou žádné malé ryby – jedná se o firmy ABB, AREVA, TaD, ALSTOM, Fuji Electrics, Hitachi a Toshiba. Do kartelu byla údajně zapojena rovněž německá společnost Siemens, ale Komise ji nepotrestala, protože právě Siemens kartelovou dohodu vůči Evropské komisi přiznal. Komise zjistila, že v letech 1999 až 2003 zmíněné společnosti vyrábějící

transformátory spolupracovaly na základě nepsané „gentlemanské“ dohody, podle níž japonské společnosti neprodávaly svoje výrobky v Evropě a naopak.

Nejvyšší pokutu obdržela švýcarská firma ABB (33 750 000 euro), která se již dříve dopustila podobného přečinu, naopak společnostem Fuji, Hitachi a AREVA byly pokuty sníženy, protože spolupracovaly při vyšetřování. To trvalo úměrně významu problému více než dva a půl roku, a sice od února 2007.

Viz: [┐](#)

EVROPSKÁ KOMISE ZKOUMÁ ZÁVAZKY SPOLEČNOSTI SVENSKA KRAFTNÄT

Evropská komise vyzvala 6. října všechny zainteresované strany k podání připomínek k závazkům švédské energetické společnosti Svenska Kraftnät (SvK).

Proti tomuto švédskému provozovateli přenosové soustavy Komise zahájila šetření z důvodu podezření na zneužití dominantního postavení touto společností letos v dubnu.

Komise zahájila vyšetřování SvK proto, že tato společnost měla údajně omezovat volné vývozní kapacity na propojovacích vedeních, čímž tak mohli být zvýhodňováni švédští zákazníci před zákazníky ze sousedních zemí EU a EHP, jelikož elektřina vyrobená ve Švédsku v této zemi musela zůstat.

Odborníci Komise mají nyní od SvK na stole návrh závazků, podle kterého tato společnost rozdělí švédskou přenosovou soustavu na dvě nebo více částí tak, aby bylo možné efektivně pracovat s přetížením sítě a zároveň se zamezilo omezení příjemců švédské energie v sousedních zemích.

Více viz: [┐](#)

DALŠÍ POSTUP V RATIFIKACI LISABONSKÉ SMLOUVY

Výsledky opakovaného irského referenda o Lisabonské smlouvě překvapily prakticky všechny.

Asi nikdo totiž nepředpokládal, že 1. října dá celých 67,1 % Irů nové unijní smlouvě zelenou. Po dokončení ratifikace v Německu a Polsku tak již se smlouvou vyslovilo souhlas 26 zemí sedmadvacítky. Plná pětina Irů od prvního hlasování o smlouvě změnila názor a smlouvu podpořila – ať už to bylo kvůli zhoršené hospodářské situaci Irska, jehož občané hledají v unii ochranu, cílevědomější kampani zastánců

smlouvy v kombinaci s minimální angažovaností strůjce úspěchu NE v roce 2008, Decklana Genleyho, informační kampaně irské vlády či záruk Irsku, které vyjednalo české předsednictví a které Irům mj. zaručují, že v případě, že „Lisabon“ vstoupí v platnost, budou mít i nadále „svého“ komisaře.

V návaznosti na výsledky irského referenda pak 10. října dle dřívějších slibů Lisabonskou smlouvu za účasti předsedů Evropského parlamentu, Komise a Rady, slavnostně podepsal polský prezident Lech Kaczyński a uzavřel tak ratifikační proces v Polsku. Podobně v návaznosti na výsledky nálezu německého ústavního soudu smlouvu podepsal 25. září také německý prezident Horst Köhler. Zraky téměř celé Evropské unie se tak upírají k českému prezidentovi Václavu Klausovi. Jeho podpis je totiž posledním nezbytným krokem k tomu, aby smlouva nabyla účinnosti. Připomeňme, že v oblasti energetiky přináší mj. i nový smluvní základ, umožňující vznik skutečné společné energetické politiky na úrovni EU, která však nebude mít vliv na energetický mix jednotlivých zemí.

Více viz: [☞](#)

CHORVATSKO BLÍŽE ČLENSTVÍ V EU

Jednání o členství Chorvatska v Evropské unii zaznamenala v posledních týdnech důležitý průlom.

Pokračování přístupových rozhovorů dostalo na konci září zelenou poté, co je Slovinsko, kvůli téměř dvacetiletému hraničnímu sporu s Chorvatskem, přestalo blokovat. Vyjednávači Evropské komise a chorvatští diplo-

maté mohli následně 2. října opět zasednout k jednacímu stolu – výsledkem je otevření šesti nových a úspěšné dokončení pěti z celkových sedmnácti přístupových kapitol. Komise nyní očekává, že by jednání s Chorvatskem mohla být uzavřena v průběhu roku 2010. Čtyři a půl milionová balkánská země by se tak mohla stát již v roce 2011 28. státem EU, pokud její přístupovou smlouvu schválí všechny státy sedmadvacítky.

Více: [☞](#)

SLOVENSKO VYMĚNILO KOMISAŘE

1. října vystřídal Jána Figel'a na postu komisaře pro vzdělávání, výchovu, kulturu a mládež dosavadní slovenský velvyslanec při EU Maroš Šefčovič.

Stal se tak jediným ryze kariérním diplomatem v dosluhujícím sboru komisařů. Ján Figel' Komisi opustil poté, co se 19. září stal předsedou KDH (Kresťanskodemokratické hnutie) a ohlásil návrat do slovenské politiky. Jeho nástupce přebírá agendu v Evropské komisi zatím jen dočasně, nicméně je kandidátem slovenské vlády i do nové Barrosovy komise. V ní má Slovensko ambice obsadit funkci komisaře pro energetiku, kterou nyní zastává Lotyš Andris Piebalgs. Ten svůj post obhájí. Kromě Lotyšska a Slovenska však zájem o důležité portfolio potvrzují i další země, jako například Bulharsko, které do Komise vysílá svou ministryni zahraničí Rumianu Jelevu.

O energetice jako možném portfoliu pro českého eurokomisaře hovoří také představitelé českých politických stran. Nový tým Josého Manuela

Barrosa, který byl potvrzen v čele Komise do roku 2014, by měl pravděpodobně nově čítat i portfolio komisaře pro klimatické změny, migraci či lidská práva a menšiny.

Více viz: [👉](#) nebo: [👉](#)

KOMISE SÁZÍ V ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI NA IT

Evropská komise zveřejnila 9. října doporučení sektoru informačních a komunikačních

technologií, který by se měl velkou měrou podílet na snižování emisí oxidů uhlíku a spotřeby energie.

Podle studie společnosti McKinsey, kterou si Komise objednala, mohou díky vhodnému využití IT technologií (jejichž potenciál je dnes nedoceněn v řadě oblastí jako stavebnictví, doprava a logistika) klesnout emise CO₂ o celých 15 % do roku 2020.

Komise ve svém doporučení vyzývá členské státy, aby se do konce roku 2010 shodly na společných standardech pro tzv. „inteligentní měřiče“, které by koncovým uživatelům umožnily sledovat spotřebu a její cenu u jednotlivých spotřebičů a motivovaly je tak k úsporám. Odhad Komise hovoří až o 10% snížení spotřeby energie pouze v důsledku zavedení inteligentních měřičů.

Text přijatý Komisí přichází i s dalšími konkrétními návrhy, které by IT sektoru umožnily účinněji bojovat se změnami klimatu. Například nahrazení 20 % služebních cest v EU videokonferencemi by tak dle Komise ušetřilo více než 22 milionů tun CO₂ ročně.

Více viz: [👉](#)

23. ZÁŘÍ Za účasti španělského krále Juana Carlose I. a evropského komisaře pro energetiku Andrise Piebalgse byla poblíž Sevilly otevřena nová solární elektrárna pojmenovaná PS20. Měla by ušetřit až 12 000 tun CO₂ ročně. [↗](#)

24. ZÁŘÍ Společnost Scottish Power Renewables zahájila stavbu větrné elektrárny Arecleoch v Jižním Ayrshiru. Elektrárna bude mít výkon 120 MW, čímž může zajistit napájení 67 000 domácností. [↗](#)

3. – 5. LISTOPADU se v čínském Tiandžinu uskuteční akce, zaměřená na čínskou jadernou energetiku, tzv. China Nuclear New Build. Diskuse se mají týkat i elektřiny z obnovitelných zdrojů, jejíž výroba zažívá v Číně boom. Více na: [↗](#)

4. – 5. LISTOPADU proběhne v Mariboru 5. ročník mezinárodní konference o energetickém trhu a investicích. Na konferenci vystoupí řada hostů, především z energetických společností ze středoevropského regionu. Podrobnosti o akci, konající se v hotelu s exotickým jménem Habakuk, viz: [↗](#)

5. – 6. LISTOPADU hostí rakouská metropole Vídeň konferenci o tématech spojených s příhraničním

obchodováním s elektrickou energií ve střední a jižní Evropě. Akce se uskuteční v Hotel de France. Více zde: [↗](#)

9. – 10. LISTOPADU se v Londýně koná konference, jejíž hlavní náplní bude podzemní skladování a nakládání s jaderným odpadem.

Mezi pozvanými odborníky z celé Evropy vystoupí na akci rovněž mluvčí z Japonska nebo USA. Více na stránkách: [↗](#)

NAVÝŠENÍ FINANČNÍCH ZDROJŮ DO NÍZKOEMISNÍCH TECHNOLOGIÍ O 50 MLD. EUR

V dnešní době je v rámci Evropské unie do výzkumu nízkoemisních energetických technologií ročně investováno okolo třech miliard eur. Evropská komise v rámci iniciativy „Investice do vývoje nízkouhlíkových energetických technologií“ přichází s apelem na veřejnou správu, podniky i výzkumné instituce, aby v příštích deseti letech tuto sumu bezmála ztrojnásobily a v sektoru energetického vývoje tak bylo proinvestováno o 50 mld. eur více.

Evropská komise chce skrze nová nízkoemisní energetická řešení najít cestu, jak dosáhnout klimatických cílů, stanovených do roku 2020, zajistit bezpečné zdroje energie pro Evropu a dosáhnout konkurenceschopnosti evropských ekonomik. Tato výzva k vyšší podpoře vědy a výzkumu je dalším krokem v Evropském strategickém plánu pro energetické technologie (SET Plán), který je tzv. technologickým pilířem evropské energetické politiky a politiky ochrany životního prostředí a klimatu. V době ekonomické krize pochopitelně není překvapením, že nedílným pozitivním efektem z této iniciativy má být i oživení průmyslového sektoru a vytvoření nových pracovních míst – a to podle odhadů Evropské komise až 650 tisíc. Které technologie má tedy Komise

na mysli? V rámci tzv. „cestovní mapy“ byly identifikovány klíčové oblasti se silným potenciálem v EU: větrná a sluneční energie, elektrické rozvodné sítě, bioenergie, technologie ukládání uhlíku (CCS) a udržitelné jaderné technologie. Další iniciativa pro „chytrá města“ má přinést energeticky efektivní řešení až pro 30 pilotních měst, následovaných hromadným komerčním rozšířením „chytrých technologií“.

A jak Komise navrhuje rozdělit těchto nových 50 mld. eur mezi jednotlivé technologie?

Nejvíce si polepší energie solární, kam by mělo přijít 16 mld. eur do vývoje nových fotovoltaických konceptů a velkých průmyslových slunečních elektráren. Tyto by měly dodávat do deseti let až 15 % evropské elektřiny. Dvanáct demonstračních

jednotek CCS má obdržet příspěvek 13 mld. eur a energeticky „chytrá města“ 11 mld. eur. Bioenergie by mohly využít částku 9 mld. eur tak, aby do systému mohly do deseti let dodávat až 14 % energetické potřeby EU. Sedm miliard má pak jít na jaderný výzkum a zajistit spuštění reaktoru čtvrté generace v praxi. Plán vyčlenil 6 mld. eur pro větrnou energii – Komise věří, že vítr má potenciál pokrýt až pětinu evropské spotřeby elektřiny už v roce 2020. Peníze mají být investovány do větrných elektráren na moři a do turbín nové generace. K integraci obnovitelných zdrojů energie do chytrých rozvodných elektrických sítí byly alokovány 2 mld. eur. Realizace tohoto plánu je nicméně zatím nejistá, protože větší část těchto financí bude muset být pokryta z národních

rozpočtů a privátních zdrojů, což v současné ekonomické situaci může narazit na zásadní obtíže.

Více viz: [👉](#)

